

Sygn. akt IV C 1266/13

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 czerwca 2017 roku

Sąd Okręgowy w Warszawie IV Wydział Cywilny

w następującym składzie:

Przewodniczący: SSO Karol Smaga

Protokolant: sekretarz sądowy Marzena Grajek

po rozpoznaniu w dniu 6 czerwca 2017 roku w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa M. P.

przeciwko Przedsiębiorstwu Państwowemu (...) w W.

o ochronę naturalnego środowiska człowieka i zapłatę

I. oddała powództwo,

II. zasądza od M. P. na rzecz Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W. kwotę 3.617 (trzy tysiące sześćset siedemnaście) złotych tytułem zwrotu kosztów procesu.

Sygn. akt IV C 1266/13

UZASADNIENIE

Pozwem złożonym dnia 3 sierpnia 2013 roku powódka M. P., reprezentowana przez pełnomocnika w osobie radcy prawnego U. O. (pełnomocnictwo – k. 67) wniosła o zasądzenie na swoją rzecz od Przedsiębiorstwa Państwowego (...) w W.:

1. kwoty 30.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty tytułem kosztów rewitalizacji akustycznej,
2. odszkodowania w kwocie 50.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty w związku z obniżeniem wartości nieruchomości w związku z wprowadzeniem OOU,
3. odszkodowania w kwocie 5.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty z tytułu ubytku wartości nieruchomości w związku z hałasem,
4. odszkodowania w kwocie 15.000 złotych wraz z ustawowymi odsetkami od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty za dokuczliwość hałasu i szkodliwy wpływ hałasu na jakość życia i zdrowia,
5. kosztów procesu.

W odpowiedzi na pozew pozwany Przedsiębiorstwo Państwowe (...) w W., reprezentowane przez pełnomocnika radcę prawnego D. Ł. (pełnomocnictwo – k. 206) wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zasądzenie kosztów postępowania wraz z kosztami zastępstwa procesowego wedle norm przepisanych.

Sąd Okręgowy ustalił następujący stan faktyczny:

M. P. przysługuje odrębna własność lokalu mieszkalnego numer (...) położonego w budynku numer (...) przy ulicy (...) w W. o powierzchni (...) m⁽²⁾ wraz z udziałem wynoszącym (...) w nieruchomości wspólnej, dla której Sąd Rejonowy dla Warszawy - Mokotowa w Warszawie, prowadzi księgę wieczystą o numerze (...) (bezsporne, potwierdzone odpisem z księgi wieczystej – k. 19-23). Własność tego lokalu M. P. nabyła w 11 sierpnia 2010 roku, na mocy umowy ustanowienia odrębnej własności lokalu mieszkalnego i sprzedaży lokalu (umowa – k. 26-36). W/W budynek położony jest na działce o numerze ewidencyjnym (...), w obrębie (...) (wypis z rejestru gruntów – k. 24, wypis z kartoteki budynków – k. 25).

Rozporządzeniem Wojewody (...) numer 50 z 7 sierpnia 2007 roku w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., które weszło w życie 25 sierpnia 2007 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Rozporządzenie to zostało wydane w oparciu o art. 135 ust. 2 ustawy z 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. W § 1 ust. 2 zapisano, że w obszarze ograniczonego użytkowania wyróżnia się strefę ograniczeń zabudowy mieszkaniowej, zwaną dalej „strefą M”. Zgodnie z § 4 ust. 1 tego rozporządzenia w obszarze ograniczonego użytkowania zabroniono:

- 1) przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także pod zabudowę mieszkaniową;
- 2) zmiany sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na szpitale i domy opieki oraz na stały lub wielogodzinny pobyt dzieci i młodzieży, a w strefie M - także na cele mieszkaniowe – z zastrzeżeniem ust. 2.;
- 3) budowy nowych szpitali, domów opieki, zabudowy związanej ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży, a w strefie M także budynków mieszkalnych, z zastrzeżeniem ust. 2. W ust. 2 § 4 rozporządzenia zapisano, że w strefie M dopuszcza się zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy.

Stosownie zaś do § 5 rozporządzenia wprowadzono następujące wymagania techniczne dotyczące budynków:

- 1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi izolacyjności akustycznej przegród w budynkach oraz izolacyjności akustycznej elementów budowlanych;
- 2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach.

Zgodnie z § 2 rozporządzenia wykaz działek położonych w obszarze ograniczonego użytkowania określa załącznik nr 6 do rozporządzenia (Dziennik Urzędowy Województwa (...) z 2007 roku, nr 156, poz. 4276).

Lokal należący do M. P. znalazł się w obszarze ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., w strefie M (bezsporne, potwierdzone załącznikiem do rozporządzenia nr 50 Wojewody (...) – k. 213).

Uchwałą numer 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku, która weszła w życie 4 sierpnia 2011 roku, utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W.. Zgodnie z § 6 uchwały wprowadzono wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania polegające na określeniu, że:

1) w nowoprojektowanych budynkach należy zapewnić odpowiednią izolacyjność ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów – zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku, nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku nr 32, poz. 159 i nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy;

2) w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane (Dz.U. z 2010 roku, nr 243, poz. 1623 oraz z 2011 roku nr 32, poz. 159 i nr 45, poz. 235) i przepisami wykonawczymi do tej ustawy

Zgodnie z § 10 uchwały wykaz działek ewidencyjnych, które w całości lub w części znajdują się na terenie obszaru ograniczonego użytkowania oraz w poszczególnych strefach Z1 i Z2, określa załącznik nr 6 do uchwały (Dziennik Urzędowy Województwa (...)) z 2011 roku, nr 128, poz. 4086).

Lokal należący do M. P. znalazł się w całości w obszarze ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., w strefie Z2 (bezsporne).

W dniu 1 sierpnia 2013 roku M. P. zgłosiła Przedsiębiorstwu Państwowemu „(...)” w W. roszczenia z tytułu:

1. odszkodowania za ubytek wartości nieruchomości w związku z wprowadzeniem OOU w kwocie 120.000 złotych
2. nakładów do poniesienia na rewitalizację akustyczną w kwocie 70.000 złotych,
3. oraz na podstawie art. 435 kc w zw. z art. 322 i następne Prawa ochrony środowiska za dokuczliwość hałasu i szkodliwy wpływ hałasu na jakość życia i zdrowia w kwocie 60.000 złotych i za ubytek wartości nieruchomości na skutek hałasu w kwocie 20.000 złotych (pismo – k. 65-66).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie całokształtu materiału dowodowego zgromadzonego w aktach niniejszej sprawy, a w szczególności na podstawie dokumentów wskazanych we wcześniejszej części uzasadnienia.

Sąd dał wiarę załączonym do akt sprawy dokumentom, gdyż ich prawdziwość i wiarygodność w świetle wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego nie nasuwa żadnych wątpliwości i nie była kwestionowana przez żadną ze stron.

Sąd oddalił wnioski powódki o dopuszczenie dowodu z opinii biegłych, o dopuszczenie dowodu z przesłuchania stron, o zobowiązanie pozwanego do złożenia dokumentów wskazanych w punkcie 8) pozwu oraz oddalił wnioski pozwanego o modyfikacje tez dowodów z opinii biegłych i o zobowiązanie powódki do złożenia dokumentów wskazanych w punkcie 6. odpowiedzi na pozew, z uwagi na fakt, że powódka zgłosiła roszczenie po upływie terminu zawitego oraz nie poniosła szkody.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W rozpoznawanej sprawie istota sporu między stronami zasadzała się na kwestii czy upłynął 2-letni termin określony w art. 129 ust. 4 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska (dalej p.o.ś.) na dochodzenie odszkodowania za szkodę poniesioną w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z tej nieruchomości od dnia wejścia w życie regulacji wprowadzającej to ograniczenie.

Powódka wniosła o zasądzenie odszkodowania z tytułu obniżenia wartości nieruchomości oraz kosztów wykonania izolacji akustycznej wskazując, na art. 129 ust. 2 i art. 135 ust. 3 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 roku Prawo ochrony środowiska. Na podstawie art. 435 kc wniosła również o odszkodowanie za ubytek wartości nieruchomości w związku z hałasem i za dokuczliwość hałasu i szkodliwy wpływ hałasu na jakość życia i zdrowia.

Zgodnie z art. 129 ust. 1 p.o.ś., jeżeli w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości korzystanie z niej lub z jej części w dotychczasowy sposób lub zgodny z dotychczasowym przeznaczeniem stało się niemożliwe lub istotnie ograniczone, właściciel nieruchomości może żądać wykupienia nieruchomości lub jej części. Ustęp 2

tego artykułu stanowi, że w związku z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości jej właściciel może żądać odszkodowania za poniesioną szkodę; szkoda obejmuje również zmniejszenie wartości nieruchomości. W myśl zaś przepisu art. 129 ust. 4 p.o.ś. z roszczeniem, o którym mowa w ust. 1-3, można wystąpić w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Termin określony w tym przepisie jest terminem zawitym, a nie terminem przedawnienia. Wskazać przy tym należy, że art. 129 ust. 4 p.o.ś. jest przepisem szczególnym, podlegającym ścisłej wykładni. Konstytuuje on uprawnienie limitowane w czasie, tj. ograniczone terminem prekluzyjnym prawa materialnego, po upływie którego uprawnienie wygasa. Wystąpienie z roszczeniem w przewidzianym ustawą terminie jest podstawową przesłanką odpowiedzialności odszkodowawczej pozwanego. Powyższy przepis z jednej strony stanowi bowiem ułatwienie dla osób występujących z roszczeniami związanymi z ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości, a z drugiej strony określenie 2 – letniego terminu zawitego na ich dochodzenie pozwala na stosunkowo szybkie wywiązanie się z zobowiązań związanych z ograniczeniami oraz zagwarantowanie, że roszczenia nie będą się pojawiać w przyszłości, co umożliwia prowadzenie przewidywalnej gospodarki finansowej.

Wskazany termin 2 lat jest terminem zawitym (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 10 października 2008 roku, II CSK 216/08 – teza 4), a zatem z chwilą jego upływu wygasa prawo dochodzenia roszczeń. Jest to termin wyznaczony dla zgłoszenia roszczeń wskazanych w art. 129 ust. 1-3 p.o.ś. obowiązaniem do ich realizacji, którego dochowanie warunkuje zachowanie tych roszczeń.

Z art. 135 ust. 1 p.o.ś. wynika, że stworzenie obszaru ograniczonego użytkowania może mieć miejsce, jeżeli z przeglądu ekologicznego albo z oceny oddziaływania przedsięwzięcia na środowisko, albo z analizy porealizacyjnej wynika, że mimo zastosowania dostępnych rozwiązań technicznych, technologicznych i organizacyjnych, nie mogą być dotrzymane standardy jakości środowiska poza terenem zakładu. Obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko lub dla zakładów lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie określa się na zasadach wskazanych w art. 135 ust. 2 p.o.ś. Przepis ten zawiera delegację do określenia obszaru ograniczonego użytkowania, jak również określa rodzaj aktu prawnego, w drodze którego następuje jego utworzenie. Zgodnie z tym przepisem obszar ograniczonego użytkowania dla takiego przedsięwzięcia tworzy sejmik województwa w drodze uchwały.

Nie ulegało wątpliwości, że rozporządzeniem Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku utworzono obszar ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., w którego granicach znalazła się nieruchomość powódki. Na skutek zmian w funkcjonowaniu lotniska i w konsekwencji konieczności rozszerzenia terenu objętego obszarem ograniczonego użytkowania Sejmik Województwa (...) 20 czerwca 2011 roku podjął uchwałę nr 76/11 w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W..

W dacie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W., tj. 25 sierpnia 2007 roku (data wejścia w życie rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku), art. 135 ust. 2 p.o.ś. wskazywał, że obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy wojewoda, w drodze rozporządzenia. Przepis ten uległ zmianie na podstawie art. 19 pkt 5 ustawy z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, nr 175, poz. 1462), która to zmiana zaczęła obowiązywać od 1 stycznia 2008 roku. Według nowego brzmienia art. 135 p.o.ś. obszar ograniczonego użytkowania dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana, jako takie przedsięwzięcie, tworzy sejmik województwa, w drodze uchwały. Zmieniono zatem jedynie organ uprawniony do utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania, w miejsce wojewody wszedł sejmik województwa oraz wskazano, że następuje to w formie uchwały, a nie jak dotychczas w formie rozporządzenia.

Jak słusznie wskazał Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu wyroku z 8 lipca 2011 roku (VI ACa 140/11), zgodnie z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” (Dz.

U. z 2002 roku, nr 100, poz. 908), jeżeli zmienia się treść przepisu upoważniającego do wydania aktu wykonawczego w ten sposób, że zmienia się rodzaj aktu wykonawczego albo zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym lub wytyczne dotyczące treści tego aktu, przyjmuje się, że taki akt wykonawczy traci moc obowiązującą z dniem wejścia w życie ustawy zmieniającej treść przepisu upoważniającego. Przepis ten stosuje się przy tym odpowiednio, na podstawie § 143 wspomnianego rozporządzenia, do aktów prawa miejscowego. Z powyższego wynika, że zmiana z 1 stycznia 2008 roku organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego z wojewody na sejmik województwa w myśl § 32 ust. 3 ww. rozporządzenia nie wpłynęła na moc obowiązującą rozporządzenia Wojewody (...) z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem w przypadku zmiany treści przepisu upoważniającego polegającej na zmianie organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego, przyjmuje się, że taki akt zachowuje moc obowiązującą.

Natomiast w zakresie uregulowania z § 32 ust. 2 rozporządzenia Rady Ministrów z 20 czerwca 2002 roku dotyczącego zmiany formy aktu (uchwała w miejsce rozporządzenia), należy przyjąć, że rozporządzenie Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku nie utraciło mocy obowiązującej na podstawie tej reguły walidacyjnej, albowiem ustawa z 29 lipca 2005 roku o zmianie niektórych ustaw w związku ze zmianami w podziale zadań i kompetencji administracji terenowej (Dz.U. z 2005 roku, nr 175, poz. 1462), która 1 stycznia 2008 roku zmieniała organ tworzący obszar ograniczonego użytkowania i formę aktu, równocześnie w art. 47 ust. 2 wskazała, że akty prawa miejscowego wydane na podstawie przepisów zmienianych tą ustawą zachowują moc do czasu wydania nowych aktów prawa miejscowego przez organy przejmujące zadania i kompetencje.

Przepis ust. 2 art. 135 p.o.ś. został z dniem 15 listopada 2008 roku – artykułem 144 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. z 2008 roku, nr 199, poz. 1227) - zmieniony w ten sposób, że zapis o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania „dla przedsięwzięcia mogącego znacząco oddziaływać na środowisko, o którym mowa w art. 51 ust. 1 pkt 1, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie”, zastąpiono zapisem o tworzeniu obszaru ograniczonego użytkowania „dla przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w rozumieniu ustawy z dnia 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, lub dla zakładów, lub innych obiektów, gdzie jest eksploatowana instalacja, która jest kwalifikowana jako takie przedsięwzięcie”.

W dacie wydania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku art. 135 ust. 2 p.o.ś. odwoływał się zatem do art. 51 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, zgodnie z którym sporządzenia raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagały między innymi planowane przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko. Jak stanowił art. 51 ust. 8 p.o.ś. (również obowiązujący do 15 listopada 2008 roku) Rada Ministrów, uwzględniając możliwe oddziaływanie na środowisko przedsięwzięć, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 2 w drodze rozporządzenia miała obowiązek określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, wymagających sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko, a także szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu.

Aktem wykonawczym wydanym na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś. było z kolei rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko (Dz. U. z 2004 roku, nr 257, poz. 2573 ze zm.). Zgodnie z § 2 ust. 1 pkt 28 rozporządzenia sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko wymagane było w odniesieniu do lotnisk o podstawowej długości pasa startowego nie mniejszej niż 2.000 m. Według zaś § 3 ust. 1 pkt 55 rozporządzenia sporządzenie raportu o oddziaływaniu przedsięwzięcia na środowisko mogły wymagać lotniska, niewymienione w § 2 ust. 1 pkt 28, lub lądowiska helikopterów.

Ustawa z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko we wspomnianym art. 144 pkt 9 uchyliła dział V i VI tytułu I p.o.ś., w dziale VI zaś umiejscowiony był m. in. art. 51 p.o.ś. Jednocześnie w art. 173 ust. 1 ustawy z 3

października 2008 roku wskazano, że dotychczasowe przepisy wykonawcze, wydane między innymi na podstawie art. 51 ust. 8 p.o.ś., zachowują moc do czasu wejścia w życie przepisów wykonawczych wydanych m. in. na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku, jednak nie dłużej niż przez 24 miesiące od dnia wejścia w życie tej ustawy, to jest do 15 listopada 2010 roku. Zgodnie zaś z art. 173 ust. 2 ustawy z 3 października 2008 roku do czasu wydania przepisów, o których mowa w art. 60 tej ustawy: 1) za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko; 2) za przedsięwzięcia mogące potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 2 niniejszej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, dla których obowiązek sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko może być stwierdzony.

Powyższe oznaczało, że uchylając art. 51 ust. 1 pkt 1 i art. 51 ust. 8 p.o.ś. uznano, iż przepisy wykonawcze wydane na podstawie tej ustawy (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku w sprawie określenia rodzajów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko oraz szczegółowych uwarunkowań związanych z kwalifikowaniem przedsięwzięcia do sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko) zachowują moc przez 24 miesiące, to jest do 15 listopada 2010 roku, a w art. 173 ust. 2 p.o.ś. doprecyzowano, że do czasu wydania przepisów wykonawczych określonych w art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku za przedsięwzięcia mogące zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, określone w art. 59 ust. 1 pkt 1 tej ustawy, uważa się określone w dotychczasowych przepisach (rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2004 roku) przedsięwzięcia mogące znacząco oddziaływać na środowisko, wymagające sporządzenia raportu o oddziaływaniu na środowisko.

Ostatecznie należało więc uznać, że zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś. w powyższym zakresie miała jedynie charakter porządkujący i określała jedynie, kiedy przepisy wykonawcze mówiące o tym, jakie przedsięwzięcia mogą zawsze znacząco oddziaływać na środowisko, tracą moc. Co więcej przepisem wykonawczym, wydanym na podstawie art. 60 ustawy z 3 października 2008 roku o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko, było nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz. U. z 2010 roku, nr 213, poz. 1397), które weszło w życie 15 listopada 2010 roku. Rozporządzenie to określa: 1) rodzaje przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko; 2) rodzaje przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko; 3) przypadki, w których zmiany dokonywane w obiektach są kwalifikowane, jako przedsięwzięcia, o których mowa w pkt 1 i 2. Zgodnie § 2 ust. 1 pkt 30 tego rozporządzenia do przedsięwzięć mogących zawsze znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska o podstawowej długości drogi startowej nie mniejszej niż 2.100 m, a zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 59 do przedsięwzięć mogących potencjalnie znacząco oddziaływać na środowisko zalicza się lotniska inne niż wymienione w § 2 ust. 1 pkt 30 lub lądowiska, z wyłączeniem lądowisk centrów urazowych, o których mowa w ustawie z 8 września 2006 roku o Państwowym Ratownictwie Medycznym przeznaczonych wyłącznie dla śmigłowców ratunkowych. Brzmienie tych regulacji daje podstawę do oceny, że dokonano jedynie niewielkich korekt stanu prawnego, które nie zmieniały podstawowego znaczenia omawianych przepisów.

Reasumując, zmiana art. 135 ust. 2 p.o.ś. w zakresie organu, rodzaju aktu prawnego oraz określenia rodzaju przedsięwzięcia mogącego zawsze znacząco oddziaływać na środowisko w żaden sposób nie wpłynęła na skuteczność obowiązywania rozporządzenia Wojewody (...) nr 50 z 7 sierpnia 2007 roku, albowiem zmiana organu upoważnionego do wydania aktu wykonawczego nie wpłynęła na moc jego obowiązywania, zaś kwestia formy aktu została rozstrzygnięta w przepisach przejściowych, to jest art. 47 ust. 2 ustawy z 29 lipca 2005 roku, a zakres spraw przekazanych do uregulowania aktem wykonawczym przedmiotowo pozostał ten sam, albowiem nie zmieniła go ani nowelizacja dokonana ustawą z 3 października 2008 roku, ani też nowe rozporządzenie Rady Ministrów z 9 listopada 2010 roku w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko.

Powyższe stanowisko odnośnie skutków wprowadzenia zmiany treści art. 135 ust. 1 i 2 p.o.ś., obowiązującej od 15 listopada 2008 roku, znajduje także potwierdzenie w orzecznictwie (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2011 roku,

II CSK 421/10, wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 25 czerwca 2015 r.).

Ostatecznie kwestię tę przesądził Sąd Najwyższy w uchwale podjętej w składzie 7 sędziów z dnia 22 listopada 2016 roku, stwierdzając, że rozporządzenie nr 50 Wojewody (...) z dnia 7 sierpnia 2007 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. obowiązywało do dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. (III CZP 62/16).

Porównując zakres ograniczeń wprowadzonych przez oba akty prawa miejscowego nie można uznać, aby wejście w życie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 z dniem 4 sierpnia 2011 roku ponownie otworzyło dla powódki termin do zgłoszenia roszczeń z art. 129 p.o.ś., gdyż uchwała ta nie wprowadziła w odniesieniu do nieruchomości należącej do powódki żadnych nowych ograniczeń w porównaniu do tych obowiązujących na mocy rozporządzenia nr 50 wydanego przez Wojewodę (...). W tym zakresie zwrócić należy uwagę na stanowisko Sądu Najwyższego wyrażone w uchwale z dnia 9 lutego 2017 roku (III CZP 114/15). Sąd Najwyższy wskazał, że właściciel nieruchomości, który w okresie dwóch lat od dnia wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z dnia 20 czerwca 2011 r. w sprawie utworzenia obszaru ograniczonego użytkowania dla (...) im. (...) w W. wystąpił z roszczeniem przewidzianym w art. 129 ust. 2 ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska, może domagać się naprawienia szkody spowodowanej ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości wynikającym wyłącznie z tej uchwały. Podniósł także, iż termin do występowania z roszczeniami na podstawie art. 129 ust. 1 i 2 p.o.ś. rozpoczyna się od nowa wyłącznie dla osób, dla których zmiana obszaru powoduje negatywne skutki i wyłącznie w zakresie tych skutków. Szkoda może bowiem powstać tylko wtedy, gdy akt prawa miejscowego wprowadza nowe, zwiększa lub przedłuża dotychczasowe ograniczenia; innymi słowy, szkoda nie powstaje, gdy kolejny akt prawny utrzymuje zakres ograniczeń na dotychczasowym poziomie lub zmniejsza dotychczasowy poziom ograniczeń.

Nieruchomość powódki zgodnie z rozporządzeniem nr 50 znalazła się w OOU w strefie M, stosownie natomiast do uchwały nr 76/11 umieszczona została w OOU w strefie Z2. Zarówno stosownie do rozporządzenia, jak i uchwały, w strefie M i strefie Z2:

1. zakazano przeznaczania nowych terenów pod szpitale, domy opieki oraz zabudowę związaną ze stałym lub wielogodzinnym pobytem dzieci i młodzieży,
2. zakazano zmiany sposobu użytkowania budynków na szpitale i domy opieki oraz na stały lub czasowy pobyt dzieci i młodzieży,
3. zakazano budowy (lokalizacji) budynków o funkcji szpitali, domów opieki, o funkcjach związanych ze stałym lub czasowym pobytem dzieci i młodzieży.

Dodatkowo w strefie M zakazano przeznaczania nowych terenów pod zabudowę mieszkaniową oraz zmiany sposobu użytkowania budynków na cele mieszkaniowe. Jednocześnie w strefie M dopuszczono zmianę sposobu użytkowania budynków w całości lub w części na cele mieszkaniowe oraz budowę nowych budynków mieszkalnych jednorodzinnych jako towarzyszących innym funkcjom, na warunkach określonych w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego, a w przypadku braku planu miejscowego, na warunkach określonych w decyzji o warunkach zabudowy (§ 4 ust. 2 rozporządzenia).

Nowych wymogów nie wprowadzono także co do wymogów technicznych już istniejących budynków mieszkalnych. Określone w § 6 uchwały nr 76/11 wymagania techniczne dotyczące budynków objętych obszarem ograniczonego użytkowania były (pomimo różnic redakcyjnych) takie same jak przewidziane w § 5 rozporządzenia nr 50. W § 5 ust. 2 rozporządzenia przyjęto, że w istniejących budynkach należy zastosować zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach poprzez zwiększenie izolacyjności ścian zewnętrznych, okien i drzwi w ścianach zewnętrznych, dachów i stropodachów - zgodnie z Polskimi Normami dotyczącymi ochrony przed hałasem pomieszczeń w budynkach. Z kolei w § 6 ust. 2 uchwały ustalono, że w istniejących budynkach należy zastosować

zabezpieczenia zapewniające właściwy klimat akustyczny w pomieszczeniach zgodnie z ustawą z 7 lipca 1994 roku prawo budowlane. Przepisy prawa budowlanego z kolei odwoływały się do norm, o których była mowa w § 5 ust. 2 rozporządzenia.

Dlatego też uznać należy, że wskutek wejścia w życie uchwały nr 76/11 Sejmiku Województwa (...) z 20 czerwca 2011 roku powódce nie została wyrządzona żadna nowa szkoda. W chwili gdy nabyła lokal istniały już ograniczenia związane z wprowadzeniem OOU przez rozporządzenie. Kupując lokal musiała zdawać sobie sprawę z istniejących ograniczeń, cena lokalu na pewno uwzględniała jego lokalizację w OOU, budynek zaś musiał spełniać wymagania określone przez 5 rozporządzenia.

Zgodnie z wyrokiem Sądu Najwyższego z 1 grudnia 2010 r. wydanym w sprawie I CSK 86/10 „nie każda zmiana ograniczenia sposobu korzystania ze środowiska rozpoczyna bieg nowego terminu do wystąpienia z roszczeniami uregulowanymi w art. 129 ust. 1 – 3 p.o.ś., lecz jedynie taka nowelizacja lub zmiana, która dotyczy danej nieruchomości. Powyższa zasada dotyczy w tym samym stopniu zmiany polegającej na nowelizacji danego aktu prawnego wprowadzającego obszar ograniczonego użytkowania, jak i wejścia w życie nowego aktu prawnego zastępującego jeden obszar ograniczonego użytkowania innym. Przyjęcie, że każda zmiana obszaru ograniczonego użytkowania, czy to materialna, czy też formalna (np. zmiana organu, zmiana formy aktu prawnego), rozpoczyna bieg terminu od nowa, niweczyłoby niewątpliwie cel ustawodawcy przyświecający mu przy wprowadzeniu art. 129 ust. 4 p.o.ś.

W tym miejscu zaznaczenia wymaga fakt, że w okolicznościach niniejszej sprawy powódka nie mogła roszczeniem związanym z wprowadzeniem OOU na mocy rozporządzenia wystąpić, bowiem w ostatnim dniu do zgłoszenia przedmiotowego roszczenia, tj. 25 sierpnia 2009 roku, nie była ona właścicielem, użytkownikiem wieczystym, czy osobą której przysługiwało prawo rzeczowe na nieruchomości, z którą związane jest roszczenie dochodzone pozwem (art. 129 ust 2 i 3 p.o.ś.), bowiem stała się jej właścicielem dopiero 11 sierpnia 2010 roku. Prawo do wystąpienia z roszczeniem z art. 129 p.o.ś. jest prawem związanym z nieruchomością, a precyzyjniej z własnością, prawem użytkowania wieczystego, czy prawem rzeczowym na nieruchomości, której dotyczą ograniczenia wymienione w art. 129 ust. 1 p.o.ś. Dlatego też prawo do wystąpienia z w/w roszczeniem przysługiwało każdoczesnemu właścicielowi, użytkownikowi wieczystemu, czy też osobie której przysługiwało prawo rzeczowe na nieruchomości jedynie w okresie 2 lat od dnia wejścia w życie rozporządzenia lub aktu prawa miejscowego powodującego ograniczenie sposobu korzystania z nieruchomości. Z roszczeniem tym zatem mogła wystąpić do strony pozwanej osoba, od której powódka nabyła przedmiotową nieruchomość, tj. H. J..

Powódka stała się właścicielem przedmiotowej nieruchomości w okresie, kiedy uprawnienie do domagania się odszkodowania już wygasło. Prawo do dochodzenia roszczeń na podstawie art. 129 p.o.ś. – jak wyjaśniono już wyżej – przysługuje tylko osobie, która posiadała prawo własności, użytkowania wieczystego, czy inne prawo rzeczowe na nieruchomości, poniosła szkodę i zgłosiła obowiązanemu roszczenie w okresie dwóch lat od wejścia w życie aktu prawnego ustanawiającego strefę ograniczonego użytkowania ustanowioną dla obszaru, na którym nieruchomość ta się znajduje.

Z okoliczności ujawnionych w sprawie nie wynikało, że poprzedni właściciel nieruchomości wystąpił przed upływem terminu zawitego z roszczeniem opartym na art. 129 p.o.ś., a powódka nie powoływała się na okoliczność, że są jego następcami prawnymi w tym zakresie.

Ponadto, nie można było uznać, że podjęcie uchwały Sejmiku Województwa (...) nr 76/11 i jej wejście w życie z dniem 4 sierpnia 2011 roku ponownie otworzyło dla powódki termin do zgłoszenia roszczeń z art. 129 p.o.ś., gdyż uchwała ta nie wprowadziła w odniesieniu do nieruchomości należącej do powódki żadnych nowych ograniczeń w porównaniu do tych obowiązujących na mocy rozporządzenia nr 50 wydanego przez Wojewodę (...), o czym była mowa we wcześniejszej części uzasadnienia.

Na koniec trzeba wskazać, że brak jest podstaw zastosowania w niniejszej sprawie art. 435 kc, a tym samym bezzasadne okazały się żądania z punktów 3) i 4) pozwu.

Po pierwsze przyjęć należy, że port lotniczy nie jest przedsiębiorstwem wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody. Przedsiębiorstwem wprawianym w ruch siłami przyrody nie jest każde przedsiębiorstwo, w którym siły przyrody, takie jak gaz, para, elektryczność, czy paliwa płynne są wykorzystywane. W dzisiejszych czasach w zasadzie nie istnieją, bowiem przedsiębiorstwa, do których działalności takich sił przyrody się nie wykorzystuje. Wprawianie w ruch siłami przyrody oznacza, że siły przyrody są podstawową siłą napędową przedsiębiorstwa, bez których nie mogłoby ono funkcjonować, chodzi tu, bowiem o przetwarzanie energii elementarnej w inną energię za pomocą odpowiednich urządzeń. Według art. 435 § 1 kc chodzi o to, by ukryta, jako źródło energii siła przyrody stanowiła siłę napędową przedsiębiorstwa lub zakładu, jako całości, by, zatem jego istnienie i praca w danych warunkach czasu i miejsca uzależniona była od wykorzystywania sił przyrody, bez użycia, których nie osiągnąłby celu, do jakiego został utworzony" (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 21 sierpnia 1987 r., II CR 222/87). Dla ustalenia, jakie przedsiębiorstwa mieszczą się w hipotezie art. 435 § 1 kc, należy także odwołać się do celu tego przepisu, którym była ochrona przed zagrożeniem płynącym ze strony pewnych sił przyrody, które nie dają się w pełni kontrolować. Pojęcie wprawiania w ruch jest pewnym archaizmem, które sprawdza się w przypadku przedsiębiorstw przemysłowych (chodzi o źródło energii, która wprawia w ruch maszyny tego przedsiębiorstwa) lub transportowych (chodzi o źródło energii wprawiającej w ruch pojazdy tego przedsiębiorstwa), ale nie w przypadku klasycznych przedsiębiorstw usługowych. Przy świadczeniu usług (niepolegających na produkcji, przetwórstwie, czy szeroko pojętych usługach serwisowych), decydujące znaczenie dla wprawienia w ruch przedsiębiorstwa ma czynnik ludzki, nie zaś maszynowy, który ma znaczenie pomocnicze. Dla ustalenia, zatem przedsiębiorstwa mieszczącego się w hipotezie art. 435 kc należy, zbadać, czy warunkiem koniecznym uzyskania normalnego rezultatu działalności przedsiębiorstwa jest korzystanie z sił przyrody. Korzystanie z sił przyrody musi być, wobec tego atrybutem (cechą istotną) a nie cechą akcydentalną takiego przedsiębiorstwa.

(...) nie jest przedsiębiorstwem wprawianym w ruch za pomocą sił przyrody, gdyż nie następuje w nim przetworzenie energii pochodzącej z sił przyrody w inną, a jego podstawowa funkcja - przyjmowanie i odprawianie statków powietrznych możliwa jest również bez użycia sił przyrody lub z ich minimalnym wykorzystaniem. (...) nie jest, więc wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody, gdyż jego ruch nie jest konsekwencją wykorzystania tych sił, zaś ich wykorzystanie nie przekracza normalnej miary wynikającej z aktualnego poziomu techniki, w związku, z czym nie wywołuje to nadzwyczajnego niebezpieczeństwa. Korzystanie z sił przyrody służy w tym przypadku jedynie ułatwieniu funkcjonowania (...), a nie decyduje w ogóle o możliwości korzystania z niego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 13 marca 2017 r., VI ACa 1027/15).

Po drugie przepis art. 435 kc nie znajdzie zastosowania również w oparciu o art. 324 p.o.ś. Sąd Apelacyjny we wskazanym wyżej wyroku przyjął, że zgodnie z art. 324 p.o.ś. w razie wyrządzenia szkody przez zakład o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku, art. 435 § 1 kc stosuje się niezależnie od tego, czy zakład ten jest wprawiany w ruch za pomocą sił przyrody. Wobec tego zakłady, o których mowa w art. 342 p.o.ś. ponoszą odpowiedzialność na zasadzie ryzyka. Zaostrzona odpowiedzialność, do której odwołuje się art. 342 p.o.ś. ma zastosowanie jedynie do szkód związanych z czynnikiem ryzyka decydującym o kwalifikacji danego podmiotu do grupy zakładów o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku. Tym czynnikiem jest "substancja niebezpieczna" znajdująca się w zakładzie, stwarzająca zagrożenie wystąpienia poważnej awarii przemysłowej (art. 248 ust. 1 p.o.ś.). W konsekwencji, zasada ryzyka dotyczy odpowiedzialności nie za szkody związane z ruchem przedsiębiorstwa zakładu o zwiększonym ryzyku lub o dużym ryzyku, ale mające związek z tą substancją niebezpieczną. Brak jednak podstaw do zastosowania tej konstrukcji prawnej do odpowiedzialności za skutki hałasu, który z pewnością nie jest "substancją niebezpieczną" w rozumieniu art. 3 pkt 37 p.o.ś.

Po trzecie orzecznictwo wskazuje, że w przypadku szkody wyrządzonej przez port lotniczy w związku z wprowadzeniem ograniczeń w korzystaniu z nieruchomości, podstawę stanowią przepisy ustawy Prawo ochrony środowiska, a dopiero,

gdy na gruncie tego uregulowania nie można znaleźć ochrony, podstawę odpowiedzialności (...) może stanowić art. 435 kc.

Powódka domaga się na gruncie niniejszej sprawy m.in. odszkodowania z tytułu utraty wartości nieruchomości w związku z wprowadzonymi ograniczeniami w korzystaniu nieruchomości oraz koniecznością znoszenia immisji w postaci hałasu. Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 25 maja 2012 roku, (I CSK 509/11) jednoznacznie się wypowiedział, że w takim wypadku właściwą podstawę prawną uzyskania przez poszkodowanego ochrony w zakresie roszczenia o naprawienie szkody w postaci zmniejszenia się wartości nieruchomości, wynikającej z faktycznego oddziaływania lotniska pozwanego, emitującego hałas w stopniu, który uzasadniał utworzenie obszaru ograniczonego użytkowania uznać należy art. 129 ust. 2 p.o.ś.. Wyłączył tym samym możliwość oparcia powództwa na przepisie art. 435 kc. Powyższe jest związane z ukształtowanym poglądem, zgodnie z którym ograniczeniem sposobu korzystania z nieruchomości według art. 129 ust. 2 ustawy prawo ochrony środowiska jest samo ustanowienie obszaru ograniczonego użytkowania. W związku z ustanowieniem takiego obszaru pozostaje nie tylko obniżenie wartości nieruchomości, będące następstwem ograniczeń przewidzianych bezpośrednio w treści aktu ustanawiającego ten obszar (zwłaszcza dotyczących ograniczeń zabudowy), lecz także obniżenie wartości nieruchomości wynikające z tego, że wskutek wejścia w życie tego aktu dochodzi do zawężenia granic własności (art. 140 w związku z art. 144 kc) i tym samym ścieśnienia wyłącznego władztwa właściciela względem nieruchomości położonej na obszarze ograniczonego użytkowania, który będzie musiał znosić dopuszczalne na tym obszarze immisje, w tym - hałas. Taka interpretacja jest przejawem dążenia do kompleksowego uregulowania skutków ustanowienia obszaru ograniczonego użytkowania, prowadzących do obniżenia wartości nieruchomości (wyrok Sądu Najwyższego z 6 maja 2010 roku, II CSK 602/09, postanowienie Sądu Najwyższego z 9 kwietnia 2010 roku, III CZP 17/10, wyrok Sądu Najwyższego z 25 maja 2012 roku, I CSK 509/11).

Nadto wskazać należy, że powódka w związku z dokuczliwością hałasu i szkodliwym wpływem hałasu na jakość życia i zdrowia domagała się odszkodowania, a nie zadośćuczynienia. Sąd jest związany tak sformułowanym żądaniem (art. 321§ 1 kpc). W związku z tym przyjąć należy, że powódka nie wykazała w żaden sposób, aby poniosła jakąkolwiek szkodę związaną z w/w zachowaniem pozwanego.

Z uwagi na powyższe stwierdzić należało, że zgłoszone przez powódkę roszczenia nie zasługiwały na uwzględnienie, w związku z czym Sąd orzekł jak w punkcie I wyroku, oddalając powództwo w całości.

O kosztach procesu Sąd orzekł w oparciu o art. 98 kpc. W niniejszej sprawie Sąd w całości oddalił powództwo wytoczone przez M. P.. Dlatego też to powódka jest tą stroną procesu, która przegrała przedmiotową sprawę, w związku z tym obowiązana jest zwrócić pozwanemu poniesione przez niego koszty procesu. Warunkiem zasądzenia od strony przegrywającej na rzecz przeciwnika kosztów procesu jest zgłoszenie żądania, który w niniejszej sprawie został spełniony, albowiem pełnomocnik pozwanego w odpowiedzi na pozew wniósł o zasądzenie kosztów procesu. W skład kosztów należnych stronie pozwanej wchodzi wynagrodzenie radcy prawnego w kwocie 3.600 złotych (§§ 2 ust. 1 i 2, 3 ust. 1, 4 ust. 1, 6 pkt 6 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 roku w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu) oraz opłata skarbową od pełnomocnictwa w kwocie 17 złotych.